

"Döyüşdən necə qayıtmağıma baxmayaraq, gözlərimdən öpərsən"

Xəyal dünyaya gələndə ermənilər Qarabağı işğal etmişdilər. Vətənimizin bir hissəsi yağı tapdığı altında qalıb əzildikcə torpaq uğrunda canlarını fəda edib Vətən göylərində ulduzlara qarısib sayrışan şəhid ruhları yurd, torpaq deyib fəryad edirdilər. Yağış əvəzinə göylərə çəkilmiş nakam taleli insanların gözyaşı tökülürdü. Sinəmizdə Qarabağ boyda dərd böyüdükdük...

Lək kəndinin qurtaracağı, Göyçay çayına çatacağında yolun kənarındakı lövhəyə Xəyalın portreti vurulub. Bayraqlar asılmış yolu istiqamət götürüb irəliləyirik. Qarşıda evin küçə qarısı açıq, həyətdə qara paltarlı bir qadın dayanıb sakit-sakit göylərə baxır. Elə bil Tanrı ilə söhbət edir, balasını geri istəyirdi. Bizi görüb Tanrıya uzanan əllərini ümitsiz bir şəkildə aşağı salır. Dağ boyda dərdi çiyinlərinə yük etmiş ana dərindən bir ah çəkir. Sonra ömür-gün yoldaşını səsləyir: "Rafiq, Xəyalın qonaqları gəlib, gəl qarşıla". Dərddən beli bükülüb, qaməti əyilib, iri qara gözləri çuxura düşmüş şəhid atası bizi mehribanlıqla qarşılayıb evə dəvət edir.

Onun yataq otağında yığılıb. Buraya Xəyalın ev-muzeyi də demək olar. Fotoşəkillərdən nur üzülü Xəyalın baxışlarına sakit baxmaq olmur. Gözyaşında boğulan ananın, dərddən əyilib ikiqat olmuş atanın ahu-fəğanı ürəyimizə od salır.

Atası Rafiq ciyərparəsindən söz açır: "Xəyalın elə bil öz missiyası var idi. O, vətənpərvər kimi gəlmişdi bu dünyaya. Gəldi, yaşadı, qısa zamanda öz vəzifəsinə icra edib getdi.

Xəyal 2016-cı ilin oktyabrında həqiqi hərbi xidmətə çağırıldı. Əsgərliyini Ağdam rayonunda yerləşən hərbi hissədə çəkmişdi. Qulluq etdiyi hərbi hissənin əsgər və zabitləri arasında çox böyük hörmət qazanmışdı. Təlimlərdə fərqləndiyinə, komandanlığın tapşırıqlarını yaxşı yerinə yetirdiyinə görə hərbi hissənin komandanlığı adından dəfələrlə evimizə təşəkkürnamələr gəlmişdi. Özüm Birinci Qarabağ müharibəsinin iştirakçısıyam. Xəyal mənim edə bilmədiklərimi etdi.

2020-ci ilin yayında gedib könüllü olaraq hərbi xidmətə yazılmışdı. Sentyabrın 1-də onu nişanlamaq fikrimiz vardı. Elə bil müharibənin başlayacağını, şəhid olacağını hiss etmişdi.

Nədənsə sentyabrda nişan aparmağa qoymadı. "Ana, bir qədər gözləyəm" dedi. Müharibə başlayanda Xəyal çox böyük həvəslə döyüşlərə qatıldı. Dedim, hara getdiyini bilirsən? Dedi ki, narahat olma, mən hər şeyə hazırım. Qalib Ordunun şəhid əsgəri kimi bayrağa bükülü çiyinlərdə gələcəyəm.

Xəyal sentyabrın 29-da axşama yaxın evə gəldi, döyüşlərdə iştirak edəcəyini dedi. Səhər tezdən yola çıxdı. Məni qucaqlayıb dedi ki, ağlama. Sən ağlayanda əllərim boşalır, qollarım gücdən düşür. Müharibədən qayıdanda necə gəlsəm, gözlərimdən öpərsən. Onda mən rahat olaram.

Noyabrın 2-də Tuğ kəndindən zəng vurmuşdu. Dedi ki, "Ana, Allahın köməyi ilə Xocalının qisasını aldım. İndi də Şuşaya gedirik. İnşallah, oradan da sənə şad xəbər verəcəyəm".

Xəyal Şuşanın azadlığı uğrunda həlak olub. Füzulidən Şuşaya qədər uzaq bir məsafə qət edən döyüşçülərdən olub. Qəhrəmanlıq göstərib, tarix yazıb.

Döyüş yoldaşı Hüseyn Əliyevin xatirələri:

- Füzulidə döyüşlər zamanı başlanan tanışlıq sonradan dostluğa, qardaşlığa çevrilmişdi. Xəyalla Füzulidən Şuşaya kimi birgə döyüş yolu keçmişik. Çox dəqiq atıcı idi.

Müharibənin sonuna lap az qalmışdı. XTQ-nin komandiri gəlib Daşaltı kəndi ərazisində üç yol deyilən ərazidə düşmənin təchizat, təminat yolunu bağlamaq üçün könüllü qüvvə lazım olduğunu deyəndə bizim qrup önə çıxdı. Bu da 99 faiz ölümlə razılaşmaq demək idi. Biz könüllü olaraq həmin əraziyə döyüşə yollandıq. Noyabrın 4-də axşam saat 8 olardı. Hava çox qaranlıq, dumanlı, çonlu idi. Döyüş tapşırığını yerinə yetirmək üçün Daşaltıya doğru hərəkətdə idik. Qəflətən ard-arda partlayışlar oldu. Sən demə, minalanmış ərazidən keçirikmiş. Bunlar tank əleyhinə minalar

idi. Biri mənim yaxınlığımda partlamışdı. Aldığım zərbədən gözlərim tutuldu. Hər tərəf zülmətə bürünmüşdü. Şamo adlı döyüş yoldaşımız qçıdandan ağır yaralanmışdı. Ülvi adlı başqa bir döyüş yoldaşımız da qolundan. Bu partlayışda çox igidliklər göstərmiş Vüsal Şükürov, Qalası Kərimli, Qalib Nuruzadə, Atakışiyev fəsiləli bir döyüşçü qardaşımız və Xəyalımız şəhid oldular. Sıramız seyrəlməmişdi. Düşmənin təchizat yolu bağlanmalı idi. Nəyin bahasına olursa-olsun, ömr yerinə yetirilməliydi. Biz irəliləyirdik. Zəfərə doğru, o mübarək günə doğru gedirdik. Bilirdik ki, o gün çox yaxındadır. Çox təəssüf ki, Xəyal o günü görmədən getdi.

Vətən müharibəsində göstərdiyi qəhrəmanlığa görə Cəbrayıl Xəyal Rafiq oğlu ölümündən sonra Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Füzulinin azad olunmasına görə", "Şuşanın azad olunmasına görə", "Döyüşdə fərqlənməyə görə", "Vətən uğrunda" medalları ilə təltif olunub.

Xəyalın arzusu Şuşanı azad görmək idi. Hələ uşaqlıqdan Şuşaya zəfər bayrağını sancmaq arzusu ilə yaşayırdı Xəyal. Bəlkə uşaq vaxtı "Ana, bax gör böyümüşəm" deyəndə tez böyüyüb düşmən üstə getməyi niyyət edirdi. Uşaqlıqda xəyalən getdiyi yolu qəhrəman ordumuzun qəhrəman əsgəri Xəyal Cəbrayıl müqəddəs 44 günün 40 günündə qət etmişdi. Düşmənin torpaqlarımıza basdırdığı özü kimi namərd minə noyabrın 4-ü gecəsi onun cismən Şuşaya getməsinə mane oldu. Şuşanın bir addımlığında Xəyalı dayandırdı.

*Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*